

Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет іноземних мов
Кафедра світової літератури

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Голова Вченої ради
факультету іноземних мов
доц. Сулим В.Т.

“ _____ ” _____ 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПП2.1.2.05 АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

галузі знань	03 «Гуманітарні науки»
напряму підготовки	035 «Філологія»
спеціалізації	035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), французька – перша та друга іноземна мова та літератури
факультету	іноземних мов

Актуальні проблеми викладання світової літератури

Робоча програма навчальної дисципліни складена на основі *освітньо-професійної програми* ГСВО 03 «Гуманітарні науки» напрямку 035 «Філологія» *варіативної частини освітньо-професійної програми* спеціалізації 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська; 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька; 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), французька – перша та друга іноземна мова та літератури», 2020-2021 р.

Розробник: докт. філол. наук, проф. Мацевко-Бекерська Л. В.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри світової літератури
Протокол № 9 від 29 травня 2020 р.

Завідувач кафедри світової літератури

_____ / проф. Мацевко-Бекерська Л. В. /

29 травня 2020 р.

1. Опис навчальної дисципліни
(Витяг з робочої програми навчальної дисципліни
“Актуальні проблеми викладання світової літератури”)

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: 3	Галузь знань 03 «Гуманітарні науки» <small>(шифр, назва)</small>	Вибіркова	
Модулів: 1	Напрямок 035 «Філологія» <small>(шифр, назва)</small>	Рік підготовки:	
Змістових модулів: 1	Спеціалізація 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), німецька – перша; 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), французька – перша та друга іноземна мова та літератури	1-ий	
Курсова робота		Семестр	
Загальна кількість годин: 90 год.		2-ий	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «магістр»	16 год.	
		Практичні, семінарські	
		16 год.	
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		58 год.	
		ІНДЗ:	
		Вид контролю: залік (2-ий семестр)	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: сформувати в магістрів розуміння специфіки методики викладання літератури як важливої психолого-педагогічної складової фахової реалізації викладача літератури.

Завдання: навчити магістрів застосовувати на практиці теоретичні засади методики викладання літератури, впровадити базові теоретичні знання у практичну діяльність викладача літератури.

В результаті вивчення даного курсу магістр повинен **знати:**

- ключові принципи компетентнісного навчання;
- сучасні методологічні аспекти викладання літератури відповідно до засад НУШ;
- принципи методики викладання літератури у вищій та загальноосвітній школах;

- особливості сучасного стану викладання літератури;
  - актуальність наукових та прикладних функцій методики літератури;
  - професійні вимоги до викладача (вчителя) літератури;
  - суть проблеми педагогічної етики у практиці викладання;
  - психолого-вікові особливості студента (учня)-читача;
  - засади моделювання тематичного змісту занять у системі їх педагогічно-методичної типології;
  - теорію і технологію вивчення перекладних художніх творів;
  - теорію і практику контекстного вивчення художніх творів.
- вміти:**
- застосовувати основні методи і засоби ефективного викладання літератури;
  - планувати й організувати викладацьку працю;
  - оптимально застосовувати різні типи занять з літератури;
  - результативно здійснювати вивчення літературного твору в системі основних етапів;
  - проводити ефективну діагностику, контроль та оцінювання результатів навчання.

Робоча навчальна програма відповідає перелікові компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності	<ol style="list-style-type: none"> 1) Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. 2) Здатність бути критичним і самокритичним. 3) Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. 4) Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. 5) Здатність працювати в команді та автономно. 6) Здатність спілкуватися іноземною мовою. 7) Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. 8) Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. 9) Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. 10) Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності). 11) Здатність проведення досліджень на належному рівні. 12) Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<ol style="list-style-type: none"> 1) Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства. 2) Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки. 3) Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів. 4) Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій. 5) Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань. 6) Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень. 7) Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

**Зміст робочої навчальної програми
відповідає нормативному змістові підготовки здобувачів вищої освіти,
сформульованому в термінах результатів навчання:**

1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.
2. Впевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.
3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.
4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.
5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.
6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.
7. Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства.
8. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.
9. Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).
10. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.
11. Дотримуватися правил академічної доброчесності.
12. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцем, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.
13. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.
14. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.
15. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.
16. Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.

<i>Шифр умінь та змістових модулів</i>	<i>Зміст умінь, що забезпечується</i>
Методологічні основи викладання світової літератури. Елементи дидактики вищої школи в методичному дискурсі.	1. Знати сучасні методологічні аспекти викладання літератури; принципи методики викладання літератури у вищій та загальноосвітній школах; особливості сучасного стану викладання літератури; основні принципи моделювання курсу літератури в умовах НУШ. 2. Розуміти актуальність наукових та прикладних функцій методики літератури; професійні вимоги до викладача (вчителя) літератури; суть проблеми педагогічної етики у практиці викладання; психолого-вікові особливості студента (учня)-читача; засади моделювання тематичного змісту занять у системі їх педагогічно-

	<p>методичної типології; теорію і технологію вивчення перекладних художніх творів; теорію і практику контекстного вивчення художніх творів.</p> <p>3. Вміти застосовувати основні методи і засоби ефективного викладання літератури; планувати й організовувати викладацьку працю; оптимально застосовувати різні типи занять з літератури; результативно здійснювати вивчення літературного твору в системі основних етапів; проводити ефективну діагностику, контроль та оцінювання результатів навчання.</p>
--	---

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Методологічні основи викладання літератури. Сучасні методологічні аспекти викладання літератури. Принципи методики викладання літератури у вищій та загальноосвітній школах. Формування методологічних засад викладання світової літератури. Ідея Університету в контексті методології викладання світової літератури.

Тема 2. Методика викладання літератури як наука. Об'єкт і предмет дослідження методики викладання літератури. Специфічні методи дослідження в галузі викладання літератури. Генеза методики викладання літератури в Україні. Сучасний стан викладання літератури. Наукові та прикладні функції методики літератури.

Тема 3. Специфіка викладання літератури у вищій та загальноосвітній школах. Професійні вимоги до викладача та вчителя. Студент і література. Учень і література. Література як предмет вивчення у школі. Викладач / вчитель літератури і професійні вимоги до нього. Проблеми педагогічної етики у практиці викладання. Теорія гармонійної комунікації Д. Карнегі у методичній системі викладача зарубіжної літератури. Психолого-вікові особливості студента (учня)-читача.

Тема 4. Методи, форми та засоби вивчення літератури. Поняття методу викладання літератури. Основні методи ефективного викладання літератури. Засоби викладання літератури. Планування та організація праці викладача літератури. Методична допомога викладачеві літератури. Типи занять у вищому закладі освіти та загальноосвітній школі з літератури. Засади нейролінгвістичного програмування у викладанні літератури.

Тема 5. Етапи вивчення твору літератури. Оцінювання. Підготовка до сприйняття. Читання тексту. Підготовка до аналізу. Аналіз художнього твору. Шляхи аналізу. Підсумки вивчення літературного твору. Творчі роботи студентів (учнів). Види літературних занять. Діагностика, контроль та оцінювання навчання.

Тема 6. Методика вивчення систематичного курсу літератури. Питання теорії літератури у вищівському / шкільному вивченні. Родо-жанрова специфіка літератури в навчальному курсі. Вивчення біографії письменника. Розвиток мовлення студентів / учнів у системі літературної освіти. Моделювання тематичного змісту занять у системі їх педагогічно-методичної типології. Теорія і технологія вивчення перекладних художніх творів. Теорія і практика контекстного вивчення художніх творів.

Тема 7. Синергетичний дискурс акмеології в методиці викладання літератури. Акмеологія і методика: точки перетину. Формування акмеології у філософії синергетики. Поняття педагогічної антропології. Предмет, завдання, основні функції педагогічної акмеології. Акмеологія сучасної шкільної освіти, ключові завдання в контексті НУШ. Перспективи акмеометрії. Акмеологічна модель сучасного вчителя. Психологічні аспекти розвитку акмеологічної культури педагога. Нейропсихологія та нейропедагогіка у форматі акмеології. Проблематика психогенетики у формуванні акмеологічної моделі педагога.

Тема 8. Акмеологічні аспекти педагогічного менеджменту в парадигмі методики викладання літератури.

Теоретико-прикладний дискурс педагогічного менеджменту в контексті сучасної методики викладання літератури: наукові основи, практичні засоби, синтез знань-умінь-навичок,

компетентнісна площина. Інноваційний характер сучасного освітнього менеджменту. Інноваційно-експертні технології в освіті. Дискурс синергетичної концепції менеджменту в методиці викладання літератури. Інноваційні технології у вихованні та навчанні. Основні принципи освітньої акме-технології у процесі викладання літератури. Особливості педагогічної технології та умов її здійснення у форматі викладання літератури за параметрами акмеології. Інноваційні педагогічні моделі (праксеологія, синергетична акмеологічна педагогіка). Діагностика, корекція, оцінювання процесу та результатів навчально-пізнавальної діяльності з позицій акмеології.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Методологічні основи викладання світової літератури.												
Елементи дидактики вищої школи в методичному дискурсі.												
Тема 1. Методологічні основи викладання літератури.	9	2	2			5						
Тема 2. Методика викладання літератури як наука.	9	2	2			5						
Тема 3. Специфіка викладання літератури у вищій та загальноосвітній школах.	14	2	2			10						
Тема 4. Методи, форми та засоби вивчення літератури.	14	2	2			10						
Тема 5. Етапи вивчення твору літератури. Оцінювання.	14	2	2			10						
Тема 6. Методика вивчення систематичного курсу літератури.	12	2	2			8						
Тема 7. Синергетичний дискурс акмеології у методиці викладання літератури.	9	2	2			5						
Тема 8. Акмеологічні аспекти педагогічного менеджменту в парадигмі методики викладання літератури.	9	2	2			5						
Усього годин	90	16	16			58						

5. Методи контролю

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою (для екзаменів і заліків).

– максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни, яка завершується екзаменом, становить за поточну успішність 50 балів, на екзамені – 50 балів;

– при оформленні документів на екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань студентів за різними системами.

Шкала оцінювання: Університету, національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Визначення	За національною шкалою	
			Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку	Залік
90-100	A	Відмінно	Відмінно	Зараховано
81-89	B	Дуже добре	Добре	
71-80	C	Добре		
61-70	D	Задовільно	Задовільно	
51-60	E	Достатньо		
0-50	FX	Незадовільно	Незадовільно	Незараховано
0	F	Незадовільно		

6. Методичне забезпечення

1. Курс лекцій.
2. Презентації.
3. Навчально-методична література, підручники, посібники, інформаційні ресурси.
4. Навчальна програма з курсу.
5. Робоча програма з курсу.
6. Силабус навчальної дисципліни.
7. Завдання для самостійної роботи.
8. Збірник завдань для повторення, контролю та самоконтролю.
9. Електронний курс на платформі MOODLE.

7. Рекомендована література

- 1) Антонов В. М. Інноваційна акмеологічна педагогіка: монографія. – Київ-Одеса, 2017-2018.
- 2) Гладишев В. Теорія і практика контекстного вивчення художніх творів у шкільному курсі зарубіжної літератури. – Миколаїв, 2006.
- 3) Методика преподавания литературы / под ред. О. Ю. Богдановой. – М., 2000.
- 4) Мартинець А. М. Методика викладання зарубіжної літератури. – Івано-Франківськ, 2014.
- 5) Мацевко-Бекерська Л. В. Методика викладання світової літератури. – Львів, 2010.
- 6) Мірошніченко Л. Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах. – К., 2007.
- 7) Наукові основи методики літератури / за ред. Н. Й. Волошиної. – К., 2002.

- 8) Пальчевський С. С. Акмеологія. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Кондор, 2008.
- 9) Педагогіка вищої школи. – Одеса, 2002.
- 10) Султанов Ю. Актуальні проблеми методики викладання літератури: вибрані праці. – Івано-Франківськ, 2013.
- 11) Фіцула М. М. Вступ до педагогічної професії. – Тернопіль, 2003.
- 12) Хуторский А. В. Современная дидактика. – СПб., 2001.

Допоміжна

- 1) Васянович Г. Педагогічна етика. – Львів, 2005.
- 2) Драйден Г., Вос Дж. Революція в навчанні. – Львів, 2005.
- 3) Зербіно Д. Наукова школа: лідер і учні (нова концепція). – Львів, 2001.
- 4) Ідея Університету: антологія / відп. ред. М. Зубрицька. – Львів, 2002.
- 5) Карнегі Д. Как завоевывают друзей и оказывают влияние на людей. – М., 1989.
- 6) Клименко Ж. Теорія і технологія вивчення перекладних художніх творів у старших класах загальноосвітньої школи. – К., 2006.
- 7) Настільна книга педагога / упорядн. Андрєєва В. М. – Харків, 2007.
- 8) Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. – Режим доступу : <https://osvitoria.media>
- 9) Цимбалюк І. М. Підвищення професійної кваліфікації: психологія педагогічної праці. – К., 2004.
- 10) Часописи «Всесвітня література в середніх навчальних закладах України»; «Зарубіжна література в закладах середньої освіти». – 2000-2020.
- 11) Шалагінов Б. Б. Урок літератури: роздуми літературознавця про шкільну методику. – К., 2013.

Автор _____ / докт. філол. наук Мацевко-Бекерська Л. В. /